

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
имени АЛЬ-ФАРАБИ

**«ЭКОНОМИКАНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУ
НЕГІЗДЕРІ РЕТІНДЕ ҒЫЛЫМ, БІЛІМ БЕРУ ЖӘНЕ
БИЗНЕС ИНТЕГРАЦИЯСЫ» атты
45-інші ғылыми-әдістемелік конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ**

3-КІТАП

**МАТЕРИАЛЫ
45-ой научно-методической конференции
«ИНТЕГРАЦИЯ ОБРАЗОВАНИЯ, НАУКИ И
БИЗНЕСА КАК ОСНОВА ИННОВАЦИОННОГО
РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ»**

КНИГА 3

АЛМАТЫ 2015

Балдишова С.М., Кошкымбаева У.Т., Крылова В.С., Шакен А.Ш., Жанакеева М.Ю., Кайрат С. Бизнес пен ғылымның интеграциясы аясында туристік білім беру бағдарламаларын жүзеге асыру жолдары.....	35
Бергенева Н.С., Жуманова Г.С., Сатарбаева А.С. Организация учебной практики студентов – как основа интеграции науки и развития экономики.....	38
Биекенов К.У., Биекенова Н.Ж. Применение синергетики как науки управления учебными процессами.....	40
Даирбаева Г. Компетентностный подход к занятиям по обратным задачам для дифференциальных уравнений в контексте интегрированных образовательных программ.....	43
Даулетбаков Б.Д. Научно-методические основы реализации наукоёмкой экономики в рамках интеграции образования, науки и бизнеса.....	45
Джаамбаева Б.А., Бухаев А.Н. Университет – как основное звено в интеграции науки и экономики.....	48
Джангулова Г.К., Касымканова Х.М., Бастаубаева Д.Ж., Байдаулетова Г.К., Жалгасбеков Е.Ж. Болашақ мамандардың білім бағдарламаларын жетілдірудің ғылыми негіздері.....	49
Джаншанло Р.Е. Перспективы использования процессного подхода в преподавании экономических дисциплин.....	51
Есимова О.А., Мүсабеков Қ.Б. Нанотехнологиялардың коллоидтық-химиялық негіздерін оқытудың білім мен ғылыми тоғыстырылған заманауи тәсілі.....	55
Ешова Ж.Т., Акбаева Д.Н., Каирбеков Ж.К. Роль дипломного проектирования в разработке совместных образовательных программ для будущих химиков-технологов в рамках интеграции науки и бизнеса.....	57
Жакупова Г.Т. Из опыта использования знания в научно-исследовательской деятельности и их внедрения в работу архивных учреждений и учебный процесс	60
Жанабаев З.Ж. Наноғылым: оқытудың жаңа мазмұны, озық технологиялар негізі.....	63
Жаркова И.М., Кегенова Г.Б., Сапарғалиева Н.С. Формирование мотиваций в реализации образовательных программ по специальности «Рыбное хозяйство и промышленное рыболовство» в рамках интеграции науки и бизнеса.....	65
Жоламанова М.Т. Научно-методические основы интеграции образования и бизнеса.....	67
Жусупова Г.Е., Жусупова А.И., Абилов Ж.А. Внедрение в учебный процесс результатов создания новых лекарственных средств отечественного производства.....	69
Заядан Б. К., Акмуханова Н. Р., Садвакасова А. К., Кирбаева Д. К., Кайырманова Г. К. Бәсекеге қабілетті биотехнолог мамандарды дайындауда ғылым мен бизнес интеграциялық байланыстарын жетілдіру	73
Ибраева А.С. О внедрении результатов фундаментальных исследований в учебный процесс на юридическом факультете в докторантуре.....	75
Кангужин Б.Е., Шаймерденова А.К. Анализ результатов НИР кафедры фундаментальной математики и внедрение их в учебный процесс.....	78

БИЗНЕС ПЕН ҒЫЛЫМНЫҢ ИНТЕГРАЦИЯСЫ АЯСЫНДА ТУРИСТІК БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ЖОЛДАРЫ

Қазіргі нарық пен қоғамның қарқынды дамуына бейімделе алуға қабілетті мамандарды дайындау бұл кез-келген білім беру бағдарламаларының міндеті. Білім мен ғылым интеграциясы шеңберіндегі инновациялық білім беру технологиялары алға жылжып келе жатқан үрдіс, ол қазіргі адам білімінің барлық салаларын қамтып отыр. Одан туристік білім беру саласы да шет қалмаған.

Әлем бойынша туристік білім беруге ерекше назар аударылады. Әлемде туризм туристік білім беру орталықтарының негізі ХХ ғасырдың басында қаланған. Қазақстанда туристік білім беру еліміз тәуелсіздігін алғаннан кейін нақтылап қолға алынды десек те болады. Ел аумағында туристік білім беретін жоғары оқу орындарының алдыңғы қатары жасақталды. Солардың арасында орны бөлек – әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетіндегі География және табиғатты пайдалану факультетінің, рекреациялық география және туризм кафедрасы. Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетіндегі рекреациялық география және туризм кафедрасы «Туризм» мамандығы бойынша халықаралық деңгейдегі магистратура және бакалаврлық білім бағдарламаларының сапа корсеткіштеріне сәйкес Бүкіләлемдік туристік ұйым сертификатына ие болған бірден-бір қазақстандық білім ордасы. Білім беру бағдарламасының әлемдік деңгейге ену бастамасы 2012-2013 жылдар аралығындағы UNWTO TedQual білім бағдарламасы бойынша бакалавриат (5B090200-Туризм) және магистратура (6M090200-Туризм) мамандықтарын халықаралық сертификациялаудан өту қадамынан басталған.

Республикадағы туризм саласындағы кадрларды дайындайтын жоғары білім беру орындарында «UNWTO - Ted Qual» туристік білім беру сапасын сертификациялауды енгізу үшін 2008 жылы Туризм және спорт министрлігінің тікелей ұйымдастыруымен халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция өтті. Бұл іс-шараға қатысуға арнайы Дүниежүзілік туристік ұйымдар қорынан «THEMIS» эксперттері шақырылды.

«UNWTO - Ted Qual» сертификациясы – бұл туристік білім беру сапасын қамтамасыз ететін бағдарламалар блогы. Туристік білім берудің сапасын «UNWTO - Ted Qual» сертификациясы әлемдік стандарттарға сәйкес туристік білім беру мен оқу бағдарламаларын дайындауды жетілдіруге көмек береді. «UNWTO - Ted Qual» сертификатына ие болған оқу орындары, университеттері немесе институттары ақырындап Біріккен Ұлттар Ұйымдарының мақсаттары мен ұстанымдарын өз бағдарламаларына енгізетін болады. Ал, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-ның Рекреациялық география және туризм кафедрасының Ted Qual сертификатын алуы университетті әлемдік стандарттар бойынша мамандар дайындауға мүмкіндік беріп қана қоймай, оның әлемдік туристік білім беру нарығында жоғары орынға ие болуына үлес қосты. «UNWTO - Ted Qual» сертификатына ие болған мектеп БҰ ДТҰ Кеңесіне қатысуға құқық береді. Сертификат БҰ ДТҰ-ның Бас хатшысының келісімімен беріледі.

«UNWTO - Ted Qual» сертификаты білім беру сферасы мен кәсіби дайындық саласындағы ұйымдарға сапа аудитінің қорытындысы бойынша беріледі. Ал, рекреациялық география және туризм кафедрасы аудиттен өтуге қажетті құжаттарды жоғары жауапкершілікпен дайындаған.

Кафедрада бизнес пен ғылым интеграциясы аясындағы туристік білім беру бағдарламаларын жүзеге асырудың өзіндік жолдарын қалыптастырып келеді.

Солардың бірі – туристік білім беру ұйымдары мен бағдарламалары арқылы жүзеге асыру болып табылады.

Мысалға, «Экскурсоводтар» үйірмесінде Алматы қаласының Туризм басқармасы қолдауымен 2017 жылғы 28-ші Қыстық студенттік ойындары мен ЭКСПО-2017 халықаралық мамандандырылған көрмесін өткізу аясында әл-Фараби атындағы ҚазҰУ базасында 200 сағаттық экскурсоводтың мамандығын жетілдіру және қайта даярлау бағдарламасы жүзеге асырылды. Экскурсовод дайындау бағдарламасы келесідей кезеңдерге бөлінеді:

- экскурсия маршрутын жасау;
- жаңа экскурсия дайындау;
- объектілерді тандап алу;
- маршрутты аралап шығу;
- бақылау мәтінін дайындау.

Экскурсовод дайындау семинарлары жоғары дәрежелі мамандармен жүргізілді. Теориялық білім беру ҚазҰУ-дың оқытушы құрамы тарапынан, ал практикалық білім беру Қазақстан

Республикасының атақты экскурсоводтары тарапынан болды. Аптасына бір рет практикалық тәжірибелерін арттыру үшін арнайы жалданған автобус арқылы Алматы қаласы ішінде, Шымбұлақ, Медеу шатқалдары, Есік көлі, Тамғалы-Тас жерлеріне оқыту экскурсиялары жүргізілді.

Білімді басқару мәселесі қай уақытта болмасын маңызды мәселелердің бірі болып қалатыны анық. Білім беру қызметіндегі басты мақсат бұл әлемдік стандарттарға негізделген квалификациялық мамандарды дайындау. Білім беруді бағалаудың басты талаптары бұрынғы қалыптасқан жүйеден өзгермеген. Рекреациялық география және туризм кафедрасында білім беру мәселелері жан-жақты қарастырылған. Мысал ретінде, «Туризмді ақпараттық қамтамсыз ету» пәні бойынша жасалған зертханалық сабақтар сыныбы. Бұл пән халықаралық компания «Абакус» бағдарламаларының брондау үрдісі бойынша енгізіліп, жасакталған. «Туризмді ақпараттық қамтамсыз» ету пәнінің зертханалық сабақтары барысында студенттер арнайы жабдықталған сыныпта арнайы бағдарламалық қамтамсыз етілген дербес компьютерлерде жұмыс жасайды. Зертханалық сабақтар әрбір студентпен жеке жұмыс жасауға мүмкіндік беретін кішігірім топтардан өтеді. Тапсырмаларды орындау тестілік түрде өтеді. Бұның барлығы әуе билеттері мен қонақүй нөмерлерін брондауға мүмкіндік беретін GDS-те (ғаламдық дистрибуторлік жүйеде) on-line режимде жасалады. Сабақ барысында студенттер әуе қатынасының есебін жасайды, маршруттың ұзақтығын есептейді, өз маршруттарын құрастырады. Аталмыш курстың негізгі бағыты туроператорлық әрекетті жүргізуге қажетті әдеттерді үйрету, студенттердің дағдыларын жетілдіру, «Туризм» мамандығын бітіруші студенттердің құзыреттілігін арттыру.

Осыған байланысты ұстаздардың да, «Абакус» компания өкілдерінің де мақсаттары бір мүддеден шыққан. Олармен арнайы бағдарлама жасалған. Осы бағдарламаны игергеннен кейін студент кәсібилік емтиханын тапсырады, емтиханды компания мамандары бағалайды. Жоғары балға ие болған студенттер халықаралық үлгідегі сертификатты алуға мүмкіндігі болады. Бұл сертификат студенттердің осы курсты немесе жоғары оқу орынын бітіргеннен кейін туристік нарықта бөсекеге қабілетті болуын қамтамсыз етеді. Бұл қалыптасқан жағдай студенттерге шығармашылық және топтық тапсырмаларды жоғары деңгейде орындауға ынталандырады, сонымен қатар студенттердің жоғары бал алып, зертханалық сабақтарға белсенді қатысуына қызығушылық тудырады.

```
CUCDYK
1.IKARIMOVA/ALIYA MS 2.IKARIMOVA/MALIKA MS*007 ●
1 KL 410T 15AUG 7 ALAAMS HK2 0820 1140 8PM HRS /DCKL*3SR6JT/2 ●
2 KL 409T 26AUG 4 AMSALA HK2 1740 0415 27AUG 5 8PM /DCKL*3SR6JT
TKT/TIME LIMIT
1.TL1900 /01JUN-TUE
PHONES
1.ALA3121516 HAPPY TRAVEL-A
2.ALA77012345678 ALIYA-C
PASSENGER EMAIL DATA EXISTS *PE TO DISPLAY ALL ●
PASSENGER DETAIL FIELD EXISTS - USE PD TO DISPLAY ●
TICKET RECORD - NOT PRICED ●
FREQUENT TRAVELER DATA EXISTS *FF TO DISPLAY ALL ●
SECURITY INFO EXISTS *P3D OR *P4D TO DISPLAY
GENERAL FACTS ●
1.SSR CHLD KL HK1/12JUL01
2.SSR VGML KL HK1 ALAAMS0410T15AUG
3.SSR VGML KL HK1 AMSALA0409T26AUG
6.OSI KL PAX SPEAK ONLY KAZAKH
REMARKS
1.#TOTAL PRICE FOR TWO TICKETS KZT 199965
RECEIVED FROM - OLGA
5BR8.5BR8*ASS 0126/19MAY10 CUCDYK H B ●
```

Сурет 1 – Тапсырма және оның нәтижесі [1]

Курс барысында ұстаздар мен «Абакус» компаниясының өкілдерімен бақылаудың келесі түрлері жүзеге асырылады: сыртқы, ішкі және ғылыми. 15 апталық сабақ жүргізу барысында студенттердің қабілеті мен білімдерін бақылау барысында кешенді әдістер қолданылады. Әрбір студенттерге жеке үш деңгейлі тапсырмалар дайындалады: жеңіл, орташа және күрделі. Әр студентке бланк қағаз беріледі, ондағы тапсырамалардың барлығын on-line режимде орындайды. Содан соң студент өзінің аты-жөнін және сұрақтарға жауаптарын жазады осы параққа түсіреді. Соңында ұстаз жауаптарды тексереді және оны толтырған парақпен салыстырады. Осылайша, ұстаз студенттің

курсты меңгеру динамикасын біле алады. Студенттердің тапсырма үлгілерін I-суреттен көруге болады.

Бұл бағдарлама студенттердің болашақ еңбек нарығында өз білімділігін және бизнес ортасына тез бейімделуіне көмектеседі. Себебі кез-келген туристік мексе брондау қызметін жүзеге асырады.

Ал, FIDELIO бағдарламасы – қонақтарды қабылдау және орналастыру үшін әлемдегі автоматтандырылған жүйелердің ең белгілілерінің бірі. Бұл бағдарлама аясында студенттерге вебинарлар, оқу семинарлары, курстар өткізіледі деп жоспарланып отыр. Қонақ үй қызметінің Rixos, Қазақстан, Алматы, КазЖол, Intercontinental, Холидей Инн секілді мекемелерімен қарым қатынас орнатып, оқыту инфотурлар жасалады. Сонымен қатар, кафедрада сапар рәсімдеуін оңтайландыруға арналған пилоттық «Congrate Trip Plan» жобасының жүзеге асырылып жатқанын айта кеткен жөн. Бұл бағдарлама тек кафедра шеңберінде ғана емес, сонымен қатар жалпы университеттік іссапарларды жүзеге асырып отырады.

Студенттік бизнес-инкубатор шеңберінде оқу өндірістік студенттік турфирмалар құрылды («YouthTravel», «Info Tour»).

«Infotour» - География және табиғатты пайдалану факультеті, рекреациялық география және туризм кафедрасының «Infotour» студенттік туристік фирмасы Алматы қаласы төңірегіндегі экскурсияларды ұйымдастырады.

Туристік білім беру бағдарламаларын жүзеге асырудың тағы бір жолы – бұл студенттердің оқу жоспарлары барысындағы оқу-жаттығу және өндірістік тәжірибелері. Білім беру бағдарламасы барысындағы бакалаврлардың міндетті оқу-жаттығуы және өндірістік тәжірибелері:

1 курс – оқу-жаттығу жорығы – Солтүстік Тянь-Шань ауданындағы тау жорығы. Осындай саяхат нәтижесінде студенттерге спорттық дәреже иеленеді.

2 курс – оқу-өндірістік практика. Практика үлгілі бағыттары: Алматы - Тараз -Шымкент - Түркістан - Ташкент - Самарқанд - Бұқара - Алматы; Алматы-Үрімжі-Пекин-Шанхай-Алматы; Алматы-Испания (Франция, Түркия, Греция) - Алматы.

3 курс – өндірістік тәжірибе (Қазақстан туризм саласының кәсіпорындарында).

4 курс – өндірістік тәжірибе (диплом алдындағы практика), (туризм саласының Алматы, Астана, Тараз, Шымкент, Павлодар және Қазақстанның басқа да ірі қалаларындағы туристік фирмалар мен кәсіпорындар).

Ал, магистратурада білім беру және ғылыми мекемелер ғылыми-зерттеу орындарында - оқу-әдістемелік тәжірибені, өнеркәсіптік, туристік компаниялар мен қонақ үй кәсіпорындарында – өндірістік тәжірибені жүзеге асырады.

Зерттеуші-оқытушылардың көп жылдық бай тәжірибесі және жағдайдың негізгі қалыптасуы бойынша айтатын болсақ, жақсы білім мен қабілетке қол жеткізгін келсе, бақылаудың әдістері мен әдістемесін мұхият жасау керек және оны жүйелі түрде қолдану керек.

Яғни бұл біздің білім беру аясындағы басты жасайтын қадамымыз десек те болады. Себебі бизнес пен ғылым интеграциясы аясында жетекші мамандарды дайындау жүйелі әдістермен немесе ерекше әдістемелік жолдармен жүзеге асады. Бұл әдістер шетелдік тәжірибе болсын немесе жаңа бір бағыт болсын, тек білім беру қызметінің игілігіне жүзеге асатын болса болғаны.

Қорыта келгенде, бизнес пен ғылым интеграциясы аясында туристік білім беру бағдарламаларын жүзеге асыруда келесі ұсыныстарды айтуға болады:

- Туристік нарықта орныққан туристік фирмалар мен студенттер арасындағы байланысты жетілдіру. Оған жететін жолдар - екі жақты кездесулер ұйымдастыру, тренингтер, семинарлар ұйымдастыру.

- Оқу бағдарламаларындағы теориялық білімді практика біліммен ұштастыру.

Әдебиеттер

- 1.The UNWTO. Ted Qual programme - www.cenfotur.edu.pe/index.php/.../51
2. Колесникова И.А. и др. Педагогическое проектирование. М., - 2008.
3. Ангельский К. Учителя и инновации. М., 1991.
4. Артемьев А.М., Невская И., Ақтымбаева А.С., Айжолова Г.Р. Абакус брондау жүйесінде жұмыс істеуге арналған практикум. Оқу әдістемелік оқулық. – Алматы: Қазақ университеті, 2013. – 10 п.л.